

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3934/2023
27.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Хорват Ендре, адвокат из ..., против туженог „Philip Morris Services“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4386/22 од 21.03.2023. године која је исправљена решењем истог суда Гж1 4386/22 од 25.04.2023. године, у седници одржаној 27.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4386/22 од 21.03.2023. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 4386/22 од 25.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 119/22 од 15.09.2022 године, утврђено је да је тужиоцу противзаконито престао радни однос 30.01.2012. године код туженог и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 211.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4386/22 од 21.03.2023. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 4386/22 од 25.04.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужиоцу противзаконито престао радни однос 30.01.2012. године код туженог и да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове од 296.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до

исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка од 51.300,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца, са захтевом за накнаду трошкова састава истог.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на основу уговора о раду број ... од 19.10.2004. године засновао радни однос на неодређено време код „Philip Morris“ д.о.о почев од 02.08.2004. године на пословима представник продаје. Од 01.12.2005. године наставио је радни однос код туженог послодавца „Philip Morris Services“ д.о.о. Решењем туженог од 27.12.2011. године тужиоцу, запосленом на пословима представник продаје и испоруке у Сектору продаја, Одељење продајне снаге на терену, применом члана 179. став 1. Закона о раду, отказан је уговор о раду зато што је противно инструкцијама својих претпостављених и противно закону превозио у службеном возилу цигарете без пратеће документације (отпремница, фактура, товарни лист), чиме је учинио повреду радне обавезе из члана 39. став 1. тачка 3. Правилника туженог - непоштовање, неспровођење и непридржавање одредби закона, општих аката и упутства туженог. У образложењу решења је наведено да је тужилац као и други запослени код послодавца, од супервизора Е-mail поруком 22.08.2011. године, примио инструкције о забрани и последицама држања цигарета без пратеће документације у службеном возилу. Дана 14.10.2011. године по повратку запосленог са терена извршена је насумична контрола службеног возила којим је запослени управљао и био задужен тог дана и том приликом у возилу је пронађено више паклица цигарета различитих врста у боксовима намењених купцима послодавца које је запослени транспортовао у службеном возилу без пратеће документације, чиме је испољио непоштовање, неспровођење и непридржавање одредби закона, општих аката и упутства послодавца.

Тужиоцу је дана 02.12.2011. године лично достављено упозорење број ... од 29.11.2011. године о учињеној повреди радне обавезе и наступању отказног разлога. Према наводима тужиоца био је на боловању до средина јануара 2012. године, да му је по повратку са боловања усмено речено да више не ради код туженог, да му је уручена радна књижица у којој је уписано да му радни однос престаје 13.01.2012. године, те да му није уручено решење о отказу уговора о раду. Према службеној белешци туженог од 05.01.2012. године, након неуспелог покушаја уручења решења о отказу уговора о раду путем ДХЛ-а дана 05.01.2011. године на кућну адресу тужиоца, решење је објављено је на огласној табли у

седишту туженог истог дана 05.01.2012. године у 14,30 часова, али не и у Депоу у ..., као месту рада тужиоца. Тужба у овој правној ствари поднета је 12.04.2012. године. Тужиоцу је решење о отказу уговора о раду заједно са одговором на тужбу уручено 28.05.2012. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да је тужиоцу лично уручено упозорење на које се није изјаснио, да му је по протеклу привремене спречености за рад средином јануара фактички престао радни однос, да му је уручена радна књижица, те да тужиоцу није уручено решење о отказу уговора о раду, имајући у виду да је 05.01.2012. године претходно покушано лично уручење на кућну адресу, да је исто било неуредно, при чему тужени није сачекао да му се врати извештај од ДХЛ-а о испоруци предметне пошиљке, па је мимо тога непоштујући прописану процедуру за лично достављање писмена преурађено приступио оглашавању оспореног решења на огласну таблу туженог у седишту у Београду, а не у депоу у ... као месту рада тужиоца, због чега тужилац има правни интерес за утврђење незаконитог престанка радног односа.

Другостепени суд није прихватио становиште првостепеног суда, па је након одржане расправе на основу члана 383. став 4. ЗПП и изведених доказа које је ценио у смислу члана 8. ЗПП, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован, налазећи да је решење о отказу уговора о раду тужиоцу несумњиво достављено уз одговор на тужбу 28.05.2012. године, па будући да није тражен поништај решења о престанку радног односа, то неосновано тужилац заснива основаност свог тужбеног захтева на чињеници да тужиоцу није на законит начин уручено решење о отказу. При том другостепени суд закључује да је тужилац учинио повреду радне обавезе која му је стаљена на терет, јер је код туженог забрањено држати робу у службеном возилу без пратеће документације са чиме је тужилац био упознат, а све у складу са процедурама и интерним актима туженог, као и е-mail-ом непосредног руководиоца, да је претходно тужиоцу лично уручено упозорење, те да је неоснован приговор застарелости давања отказа уговора о раду.

По оцени ревизијског суда правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Закон о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05, 61/2005, 54/2009) који је био у примени у време насталог спорног односа, у члану 195. став 1. прописује да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослен сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2. истог члана прописан је рок за покретање спора од 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права, који је преклузиван и чијим се протеком губи право на правну заштиту. Уколико запослени пропусти законски рок за подношење тужбе, решење постаје коначно и правноснажно, чиме настаје претпоставка његове законитости.

Према начелу диспозиције тужилац је овлашћен да поднесе тужбу и у тужби одреди тужбени захтев, о коме суд мора да одлучи, при чему је суд везан за обим и садржину тужбеног захтева. Тужилац је одређено захтевао утврђење да му је противзаконито престао радни однос 30.01.2012. године код туженог, те да се обавезе тужени да га врати на рад,

заснован искључиво на чињеници да му није на законит начин достављено решење о отказу уговора о раду. Другостепени суд је правилно, одлучујући према тако постављеном тужбеном захтеву закључио да је тужбени захтев неоснован.

У парници из радног односа, суд цени законитост решења о отказу уговора о раду са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила отказног поступка и чињеничног стања из оспореног решења. Тужени је поштовао процедуру за давање отказа, будући да су упозорење од 29.11.2011. године и решење о отказу од 27.12.2011. године, донети у писаној форми и исте су садржине у погледу чињеничног описа повреде – понашања тужиоца због кога му је престао радни однос, као и у погледу правног основа престанка радног односа, односно решење о отказу уговора о раду садржи образложење и поуку о правном леку, што је сагласно члану 185. став 1. Закона о раду. Упозорење о разлозима за отказ уговора о раду је достављено тужиоцу, чиме му је омогућено да се о њима изјасни, као и право на одбрану, у складу са чланом 180. Закона о раду.

Правни пут заштите у случају повреде права запосленог због незаконитог престанка радног односа прописан је наведеном одредбом члана 195. Закона о раду, покретањем спор пред надлежним судом ради оцене законитости решења којим је повређено право или када је сазнао за повреду права, а законски рок за покретање спора тече од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. Иако је тужиоцу је у току јануара 2012. године, након повратка са боловања и уручења радне књижице, фактички престао радни однос што је извесност о сазнању за повреду права, а уручењем решења о отказу уговора о раду уз одговор на тужбу 28.05.2012. године, дакле у току парничног поступка, што такав начин уручења производи правно дејство у погледу сазнања за донету одлуку послодавца као и садржај те одлуке, тужилац није захтевао оцену законитости тог решења. Следом изнетог, претпоставка законитости решења о престанку радног односа значи да свако донето решење производи правна дејства и сматра се законитим све док се у прописаном судском поступку не доказује супротно и док надлежни суд правоснажном одлуком не поништи то решење. Зато се неосновано наводи ревидије указује на погрешну примену материјалног права.

Осим тога, одредбом члана 184. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05) који је важио у време извршења повреде, отказ уговора о раду из члана 179. тач. 1), 2), 3), 5) и 6) овог закона послодавац може дати запосленом у року од три месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од шест месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа.

У овом случају за туженог није наступила преклузија у односу на могућност давања отказа уговора о раду тужиоцу за повреду радне обавезе која му је стављена на терет учињене дана 14.10.2011. године, будући да је решење о отказу уговора о раду донето 27.12.2011. године, дакле пре протекла законског рока од 3 месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа. Тај рок се рачуна до дана доношења решења о отказу, а не од дана достављања отказног акта од када се може побијати у року из члана 195. став 1. истог закона.

Због тога су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права у погледу оцене и рачунања рока застарелости отказног поступка, прописаног наведеном законском одредбом.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Применом члана 165. става 1. у вези члана 154. ЗПП, Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију, јер то нису трошкови потребни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**